

DET FRIE FORSKNINGSRÅD
DANISH COUNCIL FOR
INDEPENDENT RESEARCH

Årsrapport 2014

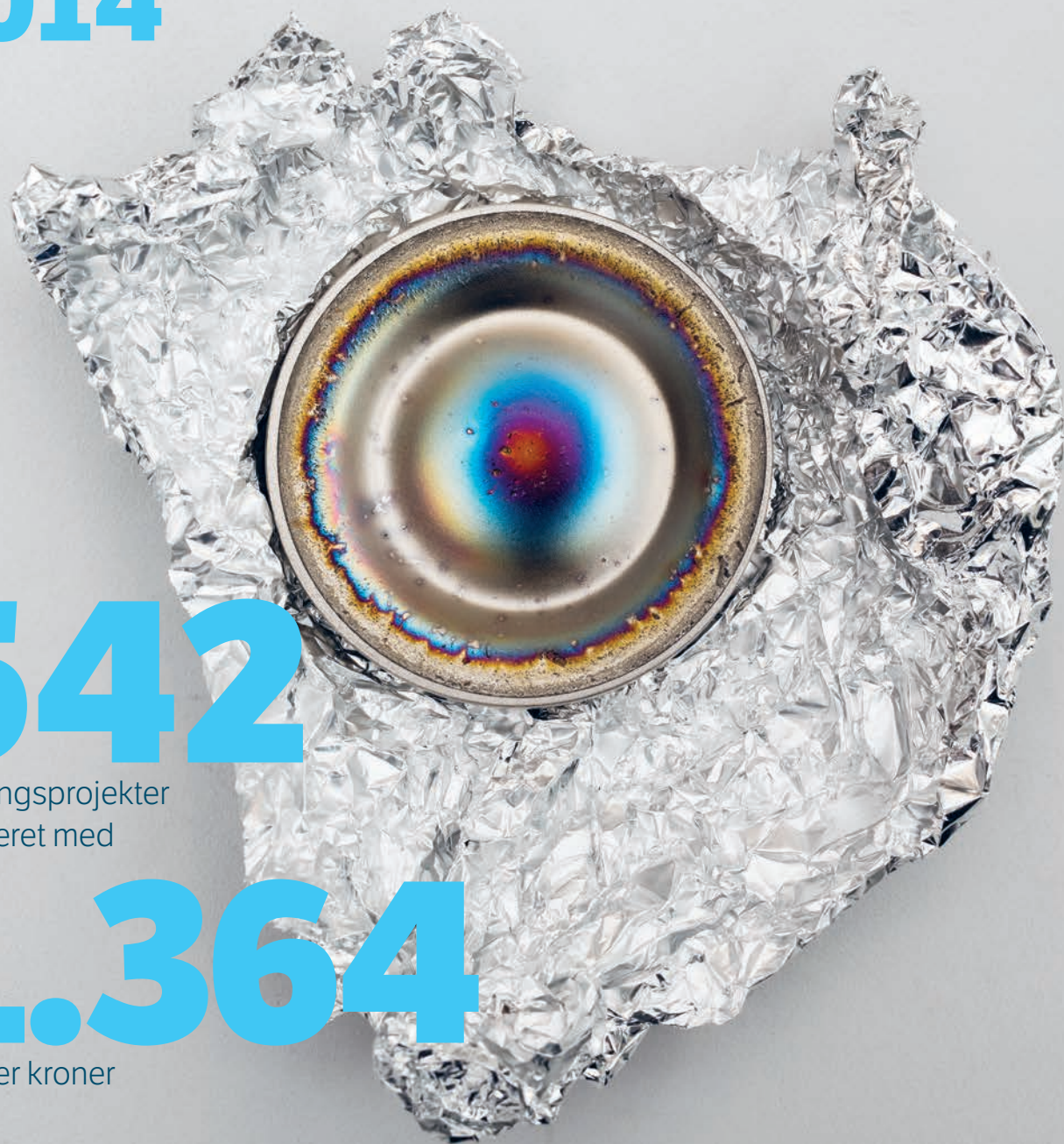
Status

542

forskningsprojekter
finansieret med

1.364

millioner kroner

Indhold

- 3** Forord
- 4** Hovedtal
- 7** Topkarakter til Det Frie Forskningsråd
- 10** DFF-forskning af højeste kvalitet
- 12** Det Frie Forskningsråd i 2014
- 20** 2014 i noter
- 26** Det Frie Forskningsråds sekretariat
- 27** Om Det Frie Forskningsråd
- 28** Medlemmer af Det Frie Forskningsråd

Forord

Peter Munk Christiansen

Peter Munk Christiansen
Bestyrelsesformand for Det Frie Forskningsråd

“Danmark har generelt et velfungerende forskningsfinansieringssystem, som i høj grad bidrager til at forklare, hvorfor danske forskere klarer sig så godt internationalt.”

Fri forskning spiller en helt afgørende rolle for Danmarks evne til at sikre velstand i fremtiden. Efter nogle år på sidelinjen af en tætpakket innovationsdagsorden blev 2014 da også året, hvor den frie forskning rykkede op på spisesedlen og Det Frie Forskningsråd fik et vigtigt blåstempel til at fortsætte arbejdet med at sikre solid dansk grundlagsskabende forskning. Et uafhængigt evalueringspanel bestående af seks internationale eksperter slog med syvtommersøm fast, at der er brug for fri, forskerdriven forskning i Danmark. Og der er brug for Det Frie Forskningsråd til at sikre dette afgørende led i forskningens og innovationens fødekæde. En konklusion, der blandt andet baseres på, at Det Frie Forskningsråd i følge evalueringspanelets vurdering nyder stor anerkendelse i det danske forskningsmiljø.

At Det Frie Forskningsråd både evner og har stor respekt for opgaven med at sikre dansk forskning i verdensklasse, bevidnes ikke mindst af en bibliometrisk analyse, som blev gennemført i forbindelse med evalueringen af rådet. Analysen viser, at 19 procent af videnskabelige artikler publiceret med forskningsstøtte fra DFF er blandt de 10 procent mest citerede artikler i verden. Desuden finder analysen, at artiklerne finansieret af DFF citeres 80 procent over gennemsnittet for alle videnskabelige artikler, der er sammenlignet med. Det er værd at være stolt af.

Vigtigheden af at prioritere og sikre de bedste vilkår for den grundlagsskabende videnskab, der drives af forskerne selv frem for af forkromede strategiske satsninger, anerkendes måske mere end nogensinde. I hvert fald var uddannelses- og forskningsminister Sofie Carsten Nielsen hurtig til at tilslutte sig den cadeau, som

tilflød både det danske forskningsrådssystem som helhed og rådet i særdeleshed fra evalueringspanelets formand Dr. Wilhelm Krull i forbindelse med evalueringens offentliggørelse på en konference i oktober 2014. Danmark har generelt et velfungerende forskningsfinansieringssystem, som i høj grad bidrager til at forklare, hvorfor danske forskere klarer sig så godt internationalt. Det skal vi ikke blot værne om, men om muligt gøre endnu bedre.

Det Frie Forskningsråd er da også allerede i gang med at se på, hvordan vi bedst muligt kan efterleve de anbefalinger, som evalueringspanelet har fremsat. Blandt andet arbejdes der på en ny proces for behandling af tværvidenskabelige ansøgninger. Der er endvidere taget initiativ til at finde nye ideer til, hvordan vi sikrer flere yngre forskere et udlandsophold, ligesom der skal tænkes yderligere i, hvordan talentmassen udnyttes bedre i forskningsmiljøerne. Å propos talentudnyttelse var 2014 året, hvor Det Frie Forskningsråd udmøntede YDUN-programmet i form af 106 mio. kr. til 17 kvindelige forskere. Vi er glade for, at et antal højt kvalificerede kvindelige forskere nu får ro til at fordybe sig i deres forskning i en årrække. På side 9 bringer vi et portræt af en af bevillingsmodtagerne.

God læselyst.

Peter Munk Christiansen

Hovedtal for Det Frie Forskningsråd 2014

Det Frie Forskningsråd er et uafhængigt råd, som sekretariatsbetjenes af Styrelsen for Forskning og Innovation. Rådet består af fem faglige råd og en bestyrelse.

DFF | Kultur og Kommunikation

Ansøgt beløb, mio. kr.	2.050
Bevilget beløb, mio. kr.	180
Succesrate	9%
Antal ansøgninger	607
Antal bevillinger	76
Succesrate	13%

DFF | Natur og Univers

Ansøgt beløb, mio. kr.	2.712
Bevilget beløb, mio. kr.	334
Succesrate	12%
Antal ansøgninger	784
Antal bevillinger	107
Succesrate	14%

DFF | Samfund og Erhverv

Ansøgt beløb, mio. kr.	1.552
Bevilget beløb, mio. kr.	135
Succesrate	9%
Antal ansøgninger	475
Antal bevillinger	55
Succesrate	12%

DFF | Sundhed og Sygdom

Ansøgt beløb, mio. kr.	2.906
Bevilget beløb, mio. kr.	375
Succesrate	13%
Antal ansøgninger	1.118
Antal bevillinger	210
Succesrate	19%

DFF | Teknologi og Produktion

Ansøgt beløb, mio. kr.	3.616
Bevilget beløb, mio. kr.	338
Succesrate	9%
Antal ansøgninger	886
Antal bevillinger	93
Succesrate	10%

Det Frie Forskningsråd I ALT

Ansøgt beløb, mio. kr.	13.011
Bevilget beløb, mio. kr.	1.364*
Succesrate	10%
Antal ansøgninger	3.908
Antal bevillinger	542
Succesrate	14%

Der er 38 ansøgninger med et samlet ansøgt beløb på 175 mio. kr., som er blevet behandlet af to råd i fællesskab og derfor ikke indgår i de enkelte råds tal. Der er ligeledes 1 bevilling på 2,6 mio. kr., som ikke indgår i de enkelte råds tal pga. tværrådslig behandling.

* Bevilget beløb er større end budgetteret beløb, da det indeholder uddeling af tilbageløb fra tidligere bevillinger.

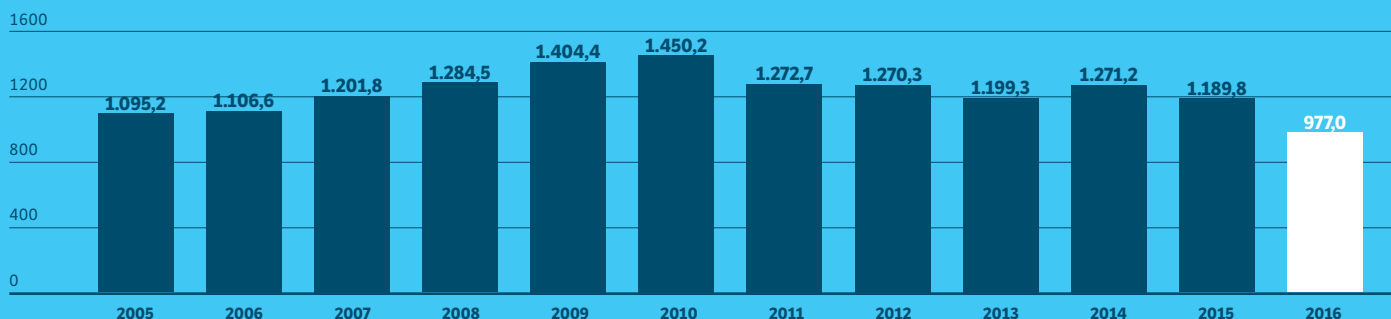
Det Frie Forskningsråds midler, budget 2014 (mio. kr.)

	Grundbevilling	Særlige midler*	Total
DFF Kultur og Kommunikation	113,8	50,8	164,7
DFF Natur og Univers	194,3	117,3	311,6
DFF Samfund og Erhverv	88,2	30,7	118,9
DFF Sundhed og Sygdom	228,5	95,4	324,0
DFF Teknologi og Produktion	231,1	80,0	311,1
I alt	855,9	374,3	1230,2

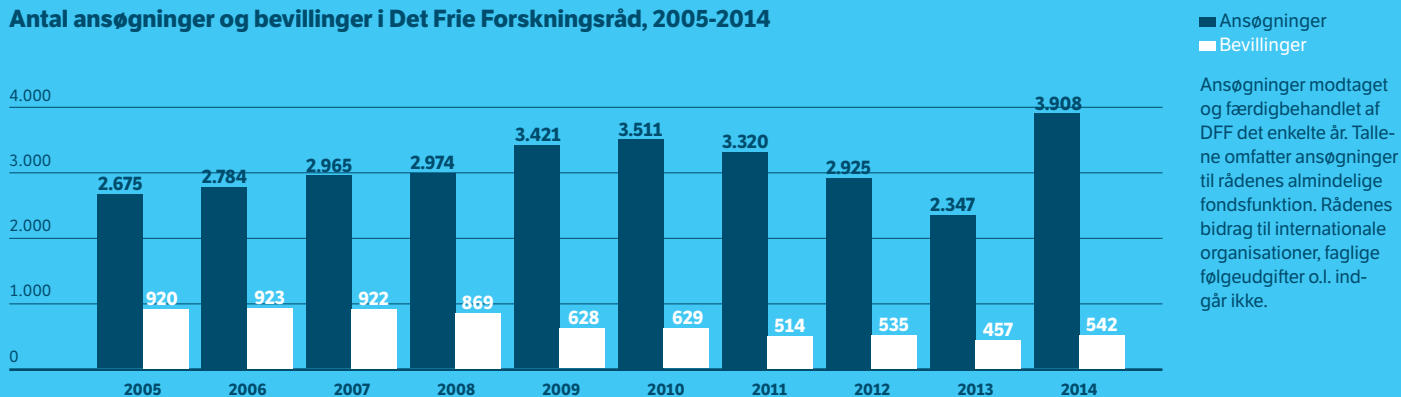
* De særlige midler benyttes primært til Sapere Aude-programmet. Ud over det i tabellen angivne beløb blev der afsat midler til bestyrelsens budget.

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

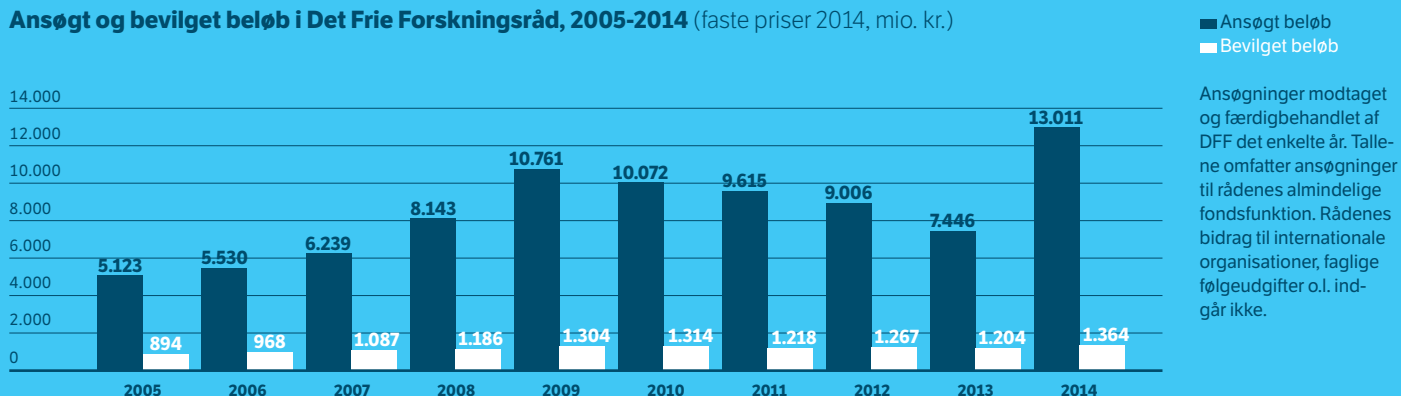
Finanslovsbevilling for 2015 samt budgetoverslag for finanslovsbevillingen for 2016 (faste priser 2015, mio. kr.)

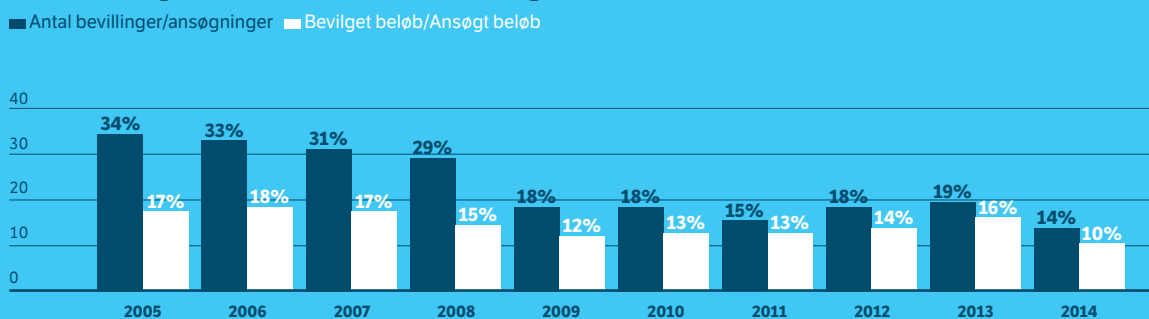
Antal ansøgninger og bevillinger i Det Frie Forskningsråd, 2005-2014

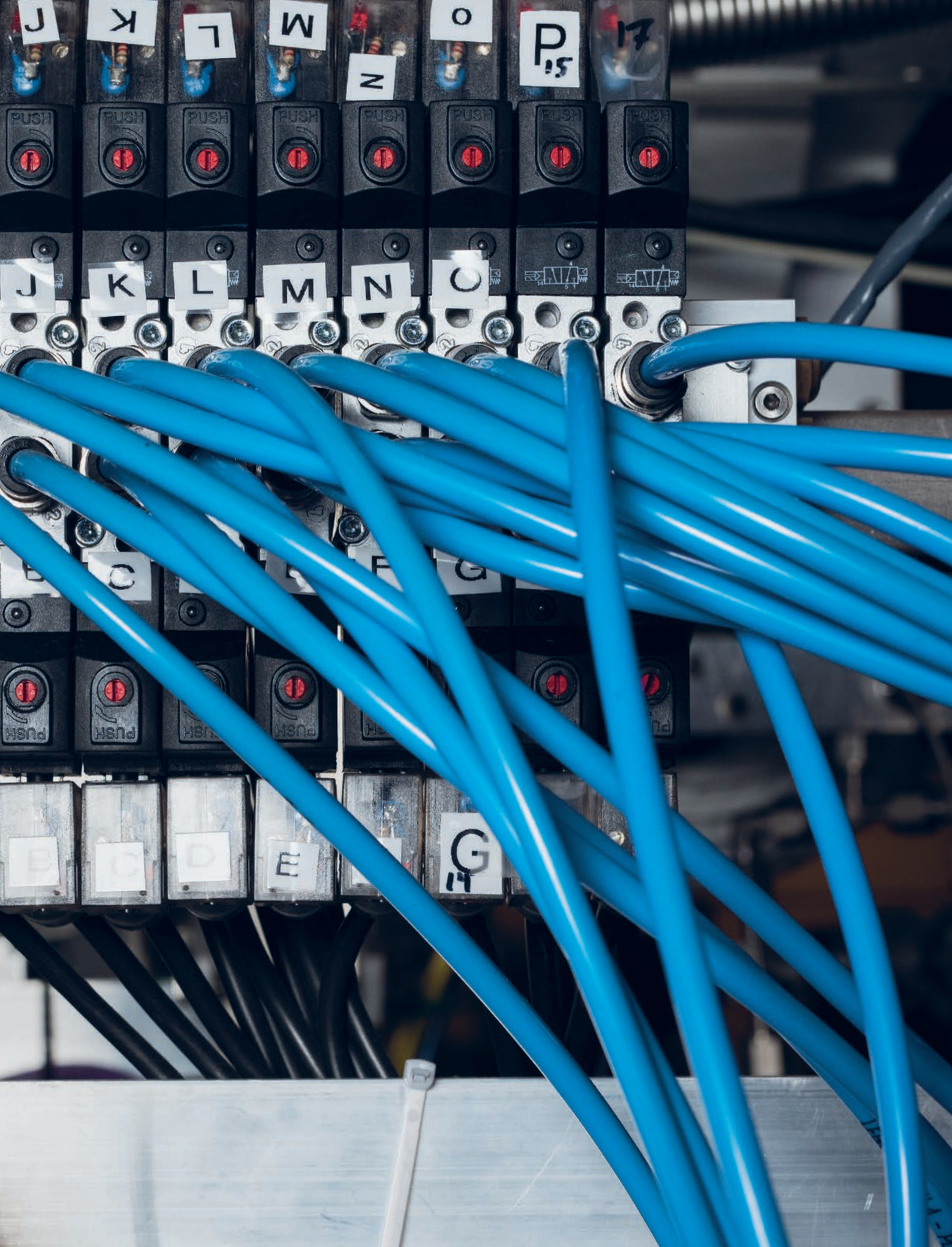
Ansøgt og bevilget beløb i Det Frie Forskningsråd, 2005-2014 (faste priser 2014, mio. kr.)

Gennemsnitlige succesrater i Det Frie Forskningsråd, 2005-2014 (%)

DFF har fortsat en meget lav succesrate. DFF må således konstatere, at rådet fortsat modtager mange ansøgninger af meget høj kvalitet, som det ikke er muligt at give bevillinger til. Når man ser bort fra virkemidlet YDUN, som kun blev udbudt i 2014, er der stadig sket en stigning i antallet af ansøgninger på ca. 500 i forhold til de senere år.

Topkarakter til Det Frie Forskningsråd

Det Frie Forskningsråd kan tage en pæn del af æren for, at danske forskere klarer sig så godt internationalt. Det fastslår et uafhængigt, internationalt evalueringspanel, der i 2014 har undersøgt rådets virke til bunds.

Det Frie Forskningsråd spiller en afgørende rolle for dansk forsknings høje kvalitet og stærke internationale gennemslagskraft. Rådet nyder stor opbakning og anerkendelse i forskningsmiljøerne generelt. Forskere, der modtager en bevilling fra DFF, får således ikke bare vigtig økonomisk støtte til deres forskning, men tillige et værdifuldt kvalitetsstempel, som øger deres konkurrenceevne i den videre søgning efter såvel nationale som internationale forskningsmidler.

Så rosende lød ordene i den internationale evaluering af Det Frie Forskningsråd, som blev et ekstraordinært omdrejningspunkt for rådets arbejde i 2014. Evalueringen, der blandt andet bygger på en lang række interviews med universitetsledelser, formænd for råd og fonde, yngre såvel som etablerede forskere samt øvrige forskningspolitiske aktører i Danmark, blev gennemført under ledelse af generalsekretær i tyske Volkswagen Stiftung, Dr. Wilhelm Krull, der også stod i spidsen for evalueringen af Danmarks Grundforskningsfond i 2013. Evalueringspanelet, der desuden bestod af fem fremtrædende eksperter, vurderede overordnet, at DFF er dygtig til at spotte og giver bevillinger til de allerdygtigste forskere, og at rådet på den baggrund bidrager væsentligt til at løfte dansk forskning op i absolut international topklasse.

”Vi har set frem til, at der skulle laves en gennemgribende evaluering af Det Frie Forskningsråd. At den så er blevet så flot, som den er, er vi naturligvis glade for, da vi ser det som vores fornemste opgave at sikre bedst mulige resultater af forskerinitieret forskning i Danmark. Jeg er særligt tilfreds med, at rådet med den har fået et uafhængigt internationalt ekspertpanels ord for, at Det Frie Forskningsråd udfylder sin vigtige rolle i det danske forskningsfinansierende system yderst tilfredsstillende”, siger bestyrelsesformand for Det Frie Forskningsråd, professor Peter Munk Christiansen.

Udover at rose Det Frie Forskningsråd rummer evalueringsrapporten en række anbefalinger til både rådet, regeringen og den danske forskningsverden. Rapporten peger blandt andet på,

at der er behov for en gentænkning af behandlingen af tværfaglige ansøgninger. Desuden peger den på, at der kan gøres mere for at fremme mobiliteten blandt især yngre forskere i Danmark, ligesom det foreslås overvejet, om længere bevillingsperioder på op til 5 år kan øge risikovilligheden i dansk forskning. Også kvindernes ringe repræsentation på lektor- og professorniveauet i dansk forskning anbefaler panelet rådet at gøre mere for at udjævne.

Flere udlandsophold, mere tværvidenskab, flere kvinder

Det Frie Forskningsråd er allerede i gang med at se på, hvordan der kan arbejdes videre med de anbefalinger, som evalueringspanelet har fremsat. Blandt andet skal rådets håndtering af tværvidenskabelige ansøgninger justeres.

Selvom rigtig mange forskergrupper, der ansøger om midler hos rådet, allerede spænder over flere faglige discipliner som eksempelvis immunologi, patologi, genetik og klinisk forskning, er det vurderingen fra panelets side, at rådet har en udfordring, når

det kommer til bedømmelse af ansøgninger, som går på tværs af rådene. Der vil dog ikke blive tale om at oprette et decideret virkemiddel til tværvidenskabelige projekter, men snarere en ændring af arbejdet i det såkaldte Matrix-udvalg, som rådet har opereret med siden 2010 til behandling af ansøgninger, der går på tværs af de faglige råds faggrænser.

”Det er vigtigt, at tværvidenskab ikke fremmes for tværvidenskabens skyld, men at den styrkes dér, hvor den opstår af forskningsmæssig interesse og nødvendighed og samtidig har en høj samlet kvalitet.

Evalueringen af Det Frie Forskningsråd blev sat i værk i 2013 på foranledning af den danske uddannelses- og forskningsminister. Evalueringspanelets rapport blev præsenteret på en konference i Moltkes Palæ den 23. oktober 2014. Konferencen havde deltagelse af bl.a. uddannelses- og forskningsminister Sofie Carsten Nielsen, evalueringspanelets formand Dr. Wilhelm Krull, bestyrelsesformand for Det Frie Forskningsråd Peter Munk Christiansen, politiske forskningsordførere, formænd for danske forskningsråd og -fonde, repræsentanter for forskningspolitiske organisationer samt en lang række forskere og særligt inviterede gæster.

“DFF har sin helt egen berettigelse som garant for, at de bedste forskere i Danmark kommer i gang med vigtig, banebrydende forskning baseret på midler i fri national konkurrence.”

Det giver ikke rådet særlige problemer, når behandlingen sker inden for samme råd, men der er en udfordring i at behandle ansøgninger på tværs af rådernes faglige grænser,” siger Peter Munk Christiansen.

I forhold til at højne internationaliseringen af dansk forskning arbejder rådet på at etablere et samarbejde med blandt andre

Danmarks Grundforskningsfond, der skal forbedre yngre forskeres muligheder for tage på forskningsophold i udlandet. Blandt andet vil der blive set på muligheden af at yde økonomisk støtte til medrejsende familier.

Hvad angår den skæve kønsfordeling i dansk forskning, roser evalueringspanelet rådet for at have igangsat YDUN-initiativet (læs mere om dette på s. 12), men fastholder samtidig, at der er behov for en yderligere indsats for at sikre, at talentmassen udnyttes tilstrækkeligt effektivt. Selvom panelet direkte anbefaler, at YDUN-initiativet gøres permanent, er det dog ikke noget, som rådet anser for muligt.

”YDUN-programmet har – kan man vel nok sige – været temmelig omdiskuteret, og at dømme efter de politiske vinde ligger en videreførelse af programmet ikke i kortene. Det er imidlertid ikke ensbetydende med, at rådet ikke i tråd med sin diversitetspolitik vil se nærmere på, hvordan vi kan bidrage til at forbedre de dygtige kvindelige forskeres muligheder for skabe forskningsresultater i verdensklasse,” siger Merete Fredholm, der er næstformand i Det Frie Forskningsråd.

DFF har sin egen berettigelse

Et af evalueringens hovedbudskaber er, at den offentlige danske forskningsfinansierende struktur generelt er sund og velfungerende. Den er skruet sammen på en måde, så forskerne får gode betingelser for at hente bevillinger til de projekter, der rykker

internationalt. Fra politisk hold har det været foreslået at lægge Det Frie Forskningsråd og Danmarks Grundforskningsfond sammen. Det fraråder evalueringen klart. DFF har sin helt egen berettigelse som garant for, at de bedste forskere i Danmark kommer i gang med vigtig, banebrydende forskning baseret på midler i fri national konkurrence. Panelet gør dog opmærksom på vigtigheden af såvel faglig og institutionsmæssig bredde som gennemsigtighed i selve udpegningen af rådsmedlemmer. Konkret anbefaler panelet blandt andet, at rådet jævnligt tager grænserne mellem de faglige råd op til revision.

”Der arbejdes allerede på at lave en mere transparent beskrivelse af udpegningsproceduren. Det er i rådets interesse, at rådsmedlemmers faglige og institutionsmæssige forankring svarer til bredden og strukturen i de danske forskningsmiljøer. Men vi må samtidig ikke glemme, at videnskabelige kompetencer stadig skal være hovedkriterium for at opnå poster i rådet”, siger Merete Fredholm.

Zink skal der til

Zink (Zn) er et essentielt næringsstof, der påvirker udbyttet og kvaliteten af afgrøderne i landbrugsjorde. Mange landbrugsjorde har imidlertid et utilstrækkeligt indhold af plantetilgængeligt zink.

"I det aktuelle forskningsprojekt vil vi tilvejebringe ny molekylær viden om, hvordan planter registrerer Zn-koncentrationen og signalerer denne information til de stofskifteprocesser, der styrer optagelsen af Zn. Vi har ikke en sådan viden i dag, men den er vigtig at få for at kunne forbedre planterens toleranc overfor Zn-mangel", siger Ana Assuncao.

På globalt plan lider mange mennesker af Zn-mangel, fordi den plantebaserede føde, der indtages, har et for lavt Zn-indhold. Det er derfor vigtigt at få bedre indsigt i de mekanismer, der styrer optagelse og indlejring af Zn i planter, således at der på sigt kan forædles afgrøder med en bedre evne til at mobilisere, optage og udnytte Zn.

"Herved bliver det muligt at forbedre planterens optagelse af Zn fra jorden og producere planter med et højere indhold af biotilgængeligt Zn", siger Ana Assuncao.

Ana Assuncao

Født 1973, lektor, ph.d.,
Institut for Plante- og
Miljøvidenskab på
Københavns Universitet
Bevilling: DFF-YDUN på
6 mio. kr.

Projektitel: "Sense and
sensitivity" - zinc-sensors
and signals in plants

DFF-forskning af højeste kvalitet

DFF-finansierede forskere publicerer med stor international gennemslagskraft. 19 procent af artikler publiceret med støtte fra DFF i årene 2005-2008 er blandt de 10 procent mest citerede i verden, konkluderer en bibliometrisk analyse af DFF-bevillinger givet i perioden.

Videnskabelige artikler publiceret på baggrund af forskning støttet af Det Frie Forskningsråd i perioden 2005 til 2008 har en meget høj international gennemslagskraft. Det konkluderer den bibliometriske analyse *Analyses of the scholarly and scientific output from grants funded by the Danish Council for Independent Research from 2005 to 2008*, der blev bestilt af Styrelsen for Forskning og Innovation og udarbejdet som led i evalueringen af Det Frie Forskningsråd i 2014. Analysen bidrager til at underbygge evalueringens overordnede konklusion om, at DFF spiller en væsentlig rolle i det danske forskningsfinansieringssystem.

Den høje gennemslagskraft gælder både andelen af højt citerede artikler og den gennemsnitlige citeringsaktivitet. Konkret når analysen frem til, at 19 procent af DFF-artiklerne er blandt de 10 procent mest citerede artikler i verden. Desuden finder analysen, at artiklerne finansieret af DFF citeres 80 procent over gennemsnittet for alle videnskabelige artikler, der er sammenlignet med. Den høje gennemslagskraft for DFF-artiklerne afspejles også i det generelle publiceringsmønster, der viser, at mange af artiklerne er publiceret i tidsskrifter med høj impact factor. Generelt er DFF-artiklerne altså væsentligt mere interessante for og efterspurgt af forskersamfundet sammenlignet med den gennemsnitlige internationale publikation.

DFF-bevilling øger performance

Overordnet ligger gennemslagskraften for artikler fra såvel DFF som fra Grundforskningsfonden på højde med de højest performende europæiske universiteter. Kigger man til USA, ligger de lidt under de tre højest performende amerikanske universiteter.

I følge Dansk Center for Forskningsanalyse, der står bag analysen, er dansk forskningsperformance generelt høj, og danske forskningsartikler har en rigtig god gennemslagskraft i det videnskabelige samfund. Det er derfor desto mere bemærkelsesværdigt, at DFF-artiklerne performer på et endnu højere niveau, der kan sammenlignes med det niveau, som forskerne bag Danmarks Grundforskningsfonds Centres of Excellence publicerer på.

Analysen tegner samtidig et billede af, at dem, der indgiver patentansøgninger baseret på DFF-bevillinger, har en meget højere gennemsnitlig succes med at få bevilget patenter end andre offentlige patentansøgere. I det lys er det også markant, at DFF-bevillinger i perioden gav anledning til 15,5 procent af alle offentlige patentansøgninger.

En anden interessant iagttagelse, som forfatterne til analysen har gjort, er, at DFF-bevillinger synes at højne forskerens performance. I hvert fald opnår bevillingsmodtagere, hvis performanceniveau er middel ved ansøgningstidspunktet, en generel forbedring i performance efter bevillingen sammenlignet med de afviste ansøgere på samme niveau.

Analysen er overvejende baseret på artikler inden for naturvidenskab, sundhedsvidenskab og teknisk videnskab, fordi det er på disse områder, at der bedst kan sammenlignes og måles på international gennemslagskraft. I noget mindre omfang er samfundsvidenskab omfattet af analysen og humaniora kun i meget begrænset omfang.

Mod et mere miljøvenligt Internet

Trafikken på internettet stiger fortsat hastigt. Det stiller krav til udviklingen af nye teknologier til forbedring af internettets kapacitet og hurtighed. Men ikke nok med det. Der er behov for nye teknologier, der samtidig kan reducere Internettets energiforbrug markant. Det samlede strømforbrug for Internettet er nemlig blevet så stort, at det svarer til et CO₂-udslip på mere end 2 procent af det totale udslip skabt af mennesker.

Leif Katsuo Oxenløwe forsker i udvikling af energieffektive løsninger til fremtidens såkaldt spektralt-effektive optiske datasignaler, der underbygger internettet. Disse signaler kræver ny avanceret optisk signalbehandling, for at en reduktion af internettets energiforbrug kan opnås. Som tidligere indehaver af verdensrekorden i dataoverførsel har han optimale odds for at få succes med sit forehavende.

"Min forskning har vist, at der er et stort potentiale for øget telekommunikationsbåndbredde med lavere energiforbrug, når optisk signalbehandling i silicium-nanotråde og specialiserede optiske fibre anvendes. Ikke mindst ved brug af såkaldte optiske tidslinser og optiske teleskopordninger," siger Leif Katsuo Oxenløwe.

Leif Katsuo Oxenløwe

Født 1972, professor, ph.d., Institut for Fotonik på Danmarks Tekniske Universitet

Bevilling: Sapere Aude: DFF-Topforsker på 12 mio. kr.

Projekttitel: Nonlinear Advanced Nanophotonic Optical Signal Processors for spectrally Efficient Communications (NANO-SPECS)

Det Frie Forskningsråd i 2014

Evalueringen af Det Frie Forskningsråd var et væsentligt omdrejningspunkt i 2014. Året bød dog også på uddeling af YDUN-bevillinger til lovende kvindelige forskere og en ny internationaliseringspolitik, der skal bidrage til at øge danske forskeres mobilitet.

Det Frie Forskningsråd investerede i 2014 knap 1,4 mia. kroner i vigtige forskningsaktiviteter. Rådet modtog ikke færre end 3908 ansøgninger, hvoraf 542 udløste en forskningsbevilling. Året bød på en stigning i antallet af ansøgninger på ca. 500 i forhold til de senere år, og det endda når der ses bort fra ansøgninger til YDUN-programmet, som kun blev udbudt i 2014.

I alt blev der sendt ansøgninger til rådet for om omkring 13 mia. kr. Med rådets uddelte 1.364 mia. kroner endte succesraten således på 10 procent målt på beløb. DFF må igen i 2014 konstatere, at rådet fortsat modtager mange ansøgninger af meget høj kvalitet, som det ikke er muligt at give bevilling til.

Flot evaluering af Det Frie Forskningsråd

Den 23. oktober 2014 blev den uafhængige, internationale evaluering af DFF, der blev bestilt af uddannelses- og forskningsministeren i 2013, præsenteret på DFF's årlige forskningskonference i Moltkes Palæ i København. Konferencen, der havde deltagelse af forskningsrådsmedlemmer og øvrige interesserede fra den hjemlige forskningsverden – ca. 180 i alt – bød på taler af uddannelses- og forskningsminister Sofie Carsten Nielsen og Det Frie Forskningsråds formand Peter Munk Christiansen. Selve evalueringen, der udtrykker stor anerkendelse af rådets virke, blev præsenteret af evalueringspanelets formand, Dr. Wilhelm Krull fra Volkswagen Stiftung. Han slog fast, at DFF spiller en vigtig rolle i det velfungerende danske forskningsfinansierende system, og at DFF således bidrager mærkbart til at sikre den høje videnskabelige kvalitet, som kendetegner dansk forskning. Desuden kom han med en række anbefalinger til, hvordan rådets indsats kan styrkes endnu mere inden for områder som bl.a. tværviden-skab og internationalisering. To paneler med deltagelse af bl.a. forskningsordfører Rosa Lund fra Enhedslisten, repræsentanter for Grundforskningsfonden, Innovationsfonden og Villumfonden samt Akademikerne, Dansk Erhverv og Dansk Industri diskuterede efterfølgende evalueringens konklusioner og dens videre anbefalinger til såvel DFF som dansk forskning generelt.

Analyse: DFF-finansieret forskning af høj kvalitet

I forbindelse med evalueringen af DFF blev der udarbejdet en bibliometrisk analyse af DFF's bevillinger 2005-2008. Analysen blev præsenteret på konferencen i Moltkes Palæ ved seniorforsker Jesper Schneider fra Dansk Center for Forskningsanalyse, der står bag analysen. Analysen viser, at forskere, der får bevillinger fra Det Frie Forskningsråd, er blandt de mest citerede i verden. Konkret viser den, at 19 procent af DFF-artiklerne er blandt de 10 procent mest citerede artikler i verden. Desuden finder analysen, at artiklerne finansieret af DFF citeres 80 procent over gennemsnittet for alle videnskabelige artikler, der er sammenlignet med. DFF-bevillinger i perioden viser sig også at have givet anledning til 15,4 procent af alle offentlige patentansøgninger. Desuden synes DFF-bevillinger at højne forskerens generelle performance. Analysen peger således på, at modtagere af DFF-bevillinger, hvis performanceniveau er middel ved ansøgningstidspunktet, opnår en generel forbedring i performance efter bevillingens udløb sammenlignet med de afviste ansøgere på samme niveau.

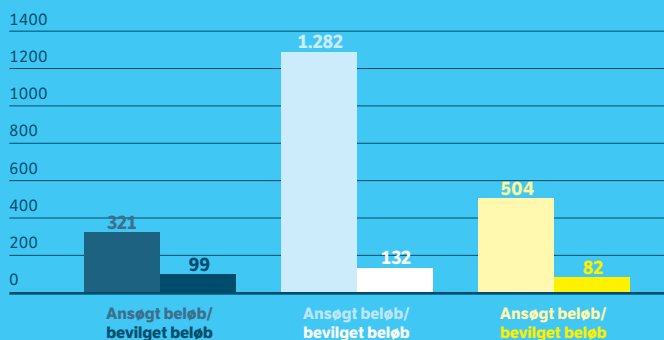
YDUN-bevilling til 17 kvindelige forskere

Den 6. oktober 2014 uddelte DFF 110 mio. kr. til 17 af Danmarks mest lovende kvindelige forskere. Midlerne blev udmøntet inden for rammerne af YDUN-programmet, der blev iværksat i 2013 med det formål at inspirere flere kvindelige forskere på lektor-niveau til at gå i gang med en forskningslederkarriere. Selvom lige så mange kvinder som mænd i dag får en ph.d.-grad, er der nemlig langt færre kvinder end mænd i forskningslederstillinger i Danmark. For hver gang én kvinde udnævnes til professor, opnår fem mænd således at sætte sig i den prestigefyldte lærestol. Med YDUN-bevillingerne vil rådet gerne bidrage til at bryde denne tendens. Ud over at skabe rollemodeller for kvinder i forsknings-verdenen skal YDUN-programmet endvidere øge Danmarks mulighed for at hente forskningsbevillinger fra EU. Ikke mindst i lyset af, at der i rammeprogrammet Horizon 2020 sættes fokus på kønssammensætning som en faktor, der skal tænkes ind i alle forskningsprojekter fra start til slut.

Sapere Aude

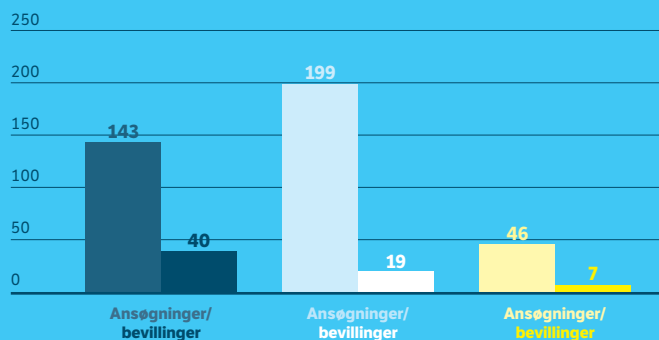
Ansøgt og bevilget beløb, 2014 (mio. kr.)

■ DFF-Forskertalent ■ DFF-Forskningsleder ■ DFF-Topforsker

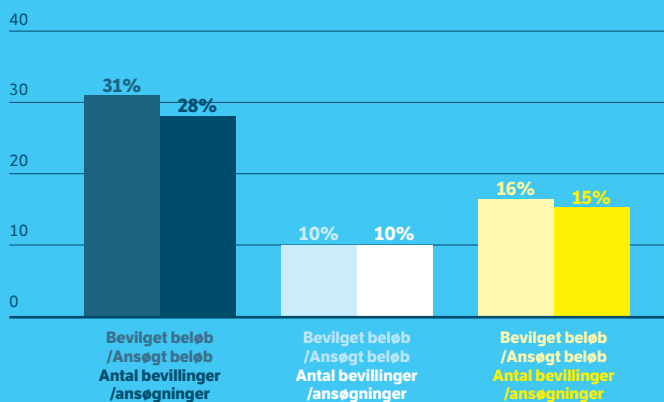
Ansøgninger og bevillinger, 2014 (antal)

■ DFF-Forskertalent ■ DFF-Forskningsleder ■ DFF-Topforsker

Succesrater, 2014. Bevilget beløb/ansøgt beløb og antal bevillinger/antal ansøgninger (%)

■ DFF-Forskertalent ■ DFF-Forskningsleder ■ DFF-Topforsker

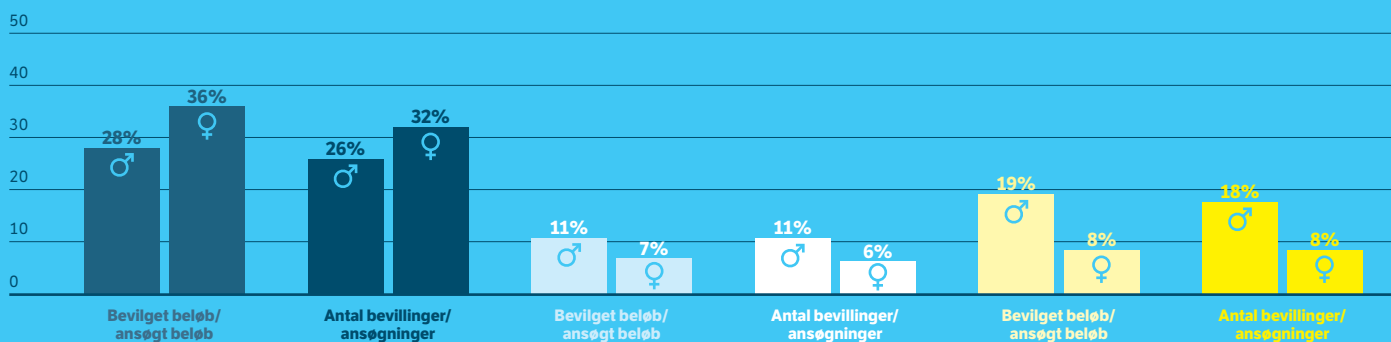
I 2014 uddelte
Det Frie Forskningsråd

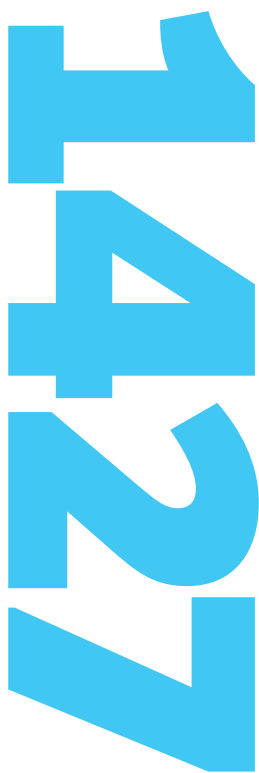
313

mio. kr. under
Sapere Aude-programmet

Succesrater fordelt på mænd og kvinder, 2014 (%)

■ DFF-Forskertalent ■ DFF-Forskningsleder ■ DFF-Topforsker

YDUN-initiativet var resultat af den politiske aftale af 31. oktober 2013 om fordeling af forskningsreserven i 2014 til tværgående forskningsinitiativer. Både mænd og kvinder har kunnet søge et YDUN-forskningsprojekt, men gennem opnået dispensation fra lov om ligestilling af mænd og kvinder var kvindelige ansøgere prioriteret over mandlige i tilfælde af lige kvalifikationer mellem to ansøgere. Ved ansøgningsfristen i april/maj 2014 modtog Det Frie Forskningsråd samlet 548 ansøgninger, heraf 522 fra kvinder og 26 fra mænd. Succesraten har således været på 3 procent. Forud for rådets behandling har ansøgningerne været sendt i international ekstern bedømmelse. YDUN-programmet blev kun udbudt én gang og det i 2014.

Ny internationaliseringspolitik skal øge forskermobiliteten

Det Frie Forskningsråd lancerede i starten af 2014 en ny internationaliseringspolitik, der har til formål at styrke internationaliseringen af dansk forskning. Baggrunden er, at rådet ønsker at skabe de bedste rammebetingelser for, at dansk forskning kan bevare og styrke sin høje internationale position. Danske forskere skal sikres de bedste muligheder for internationalt samarbejde, videnudveksling samt optimal karrierehåndtering.

Konkret skal politikken bl.a. sikre, at internationalisering af videnskabelige metoder og teorier, publicering, samarbejder og videnudveksling fortsat er et væsentligt element i bedømmelsen af såvel projekter som ansøgere i DFF. Politikken skal ligeledes sikre, at danske forskere bliver foretrukne og attraktive samarbejdspartnere i internationale forskningsprojekter, og at forskningsprojekter gennemføres i tæt samarbejde med internationale partnere til gavn for forskningen. Med politikken vil rådet tilmed arbejde for, at forskere i Danmark tilskyndes til forskningsophold i udlandet, og at der efterfølgende sikres mulighed for at vende tilbage til en forskerkarriere i Danmark. Desuden skal politikken sikre fokus på, at udenlandske talenter bringes til Danmark.

Flere ansøgninger behandlet tværrådsligt

Det Frie Forskningsråd oplevede i 2014 en betydelig stigning i antallet af ansøgninger med fagligt indhold, der går på tværs af de faglige råds faggrænser. Således behandlede rådets Matrixudvalg (der er sammensat af de faglige råds formænd) 285 ansøgninger mod 171 året før. Heraf blev 108 ansøgninger mod 66 året før behandlet på tværs af to eller flere af de faglige råd. Succesraten for de tværrådslige ansøgninger var dog forholdsvis lav i 2014 sammenlignet med DFF's samlede succesrate for sammenlignelige virkemidler.

DFF støtter gerne tværvideenskabelige forskningsprojekter, også når behandlingen skal foregå på tværs af de faglige råd. Ansøgninger til tværvideenskab – hvad enten de behandles i et enkelt råd eller i flere faglige råd – vægtes på lige fod med enkeltfaglige ansøgninger, og der gælder de samme kriterier om excellence og nyhedsværdi i vurderingen af ansøgningerne.

Det internationale ekspertpanel, der i 2014 evaluerede DFF, har anbefalet, at rådets håndtering af de tværvideenskabelige ansøgninger styrkes. Rådet er derfor i gang med at gentænke processen for den tværrådslige ansøgningsbehandling. Rådet forventer at have en ny proces klar i efteråret 2015.

DFF på ESOF2014

Den 22.-26. juni 2014 blev European Science Open Forum – ESOF2014 – afholdt i Carlsbergbyen i København. ESOF er Europas største tværgående videnskabs- og videnskabspolitiske konference. Den afholdes hvert andet år i skiftende europæiske storbyer og lanceres som den vigtigste europæiske konference for præsentation og diskussion af ny forskning, teknologi og innovation. Formålet med ESOF er at skabe en åben platform, hvor organisationer, det videnskabelige samfund, politikere og virksomheder kan mødes og debattere forskningsrelaterede emner på tværs af fag- og sektorgrænser.

Det Frie Forskningsråd var repræsenteret på konferencen i København med en flittigt besøgt stand i udstillingsområdet i TAP1, hvor også andre danske forskningsfinansierende fonde deltog. De mange ESOF2014-deltagere fra ind- og udland kunne møde og tale med medlemmer af DFF og sekretariatet i løbet af de fem dage, konferencen varede. Der blev talt om virkemidler og finansieringsmuligheder, og interessen var især stor fra yngre forskere, der drømmer om at forske i Danmark. Rådets forskningspolitiske virke var også et samtaleemne, ikke mindst rådets arbejde i internationale forskningsfora, der søger at fremme den frie forsknings vilkår.

Hvordan opstod agerbrugs-samfund?

I slutningen af den sidste istid grundlagde de såkaldte natufiske-jægersamlere verdens første bofaste samfund. Bosætningen byggede på det væld af plante- og dyreliv, som voksede frem med gunstige klimatiske forhold. En pludselig klimatisk ændring for 12.900 år siden, der betegnes Yngre Dryas, betød imidlertid tørrere og køligere forhold, der medførte et drastisk fald i de tilgængelige føderessourcer. Dette tvang de natufiske bosættere til at opgive bofasthed og i stedet fokusere på at kultivere vilde plantesorter for at brødføde en voksende befolkning.

Antagelsen om, at det var de klimatiske forhold, der foranledigede jæger-samlere til at kultivere plantesorter, er dog omdiskuteret.

"Gennem feltarbejde og laboratorieanalyser vil vi opnå en bedre forståelse af de økonomiske, miljømæssige og social faktorer, som lå bag overgangen til agerbrugssamfund. Feltarbejde i det østlige Jordan har de senere år givet ny viden, som kaster lys over dette bemærkelsesværdige skifte i menneskets historie. Eksempelvis har udgravninger i Harra-ørkenen i det nordøstlige Jordan ført til opdagelsen af natufiske og tidlige neolitiske bosættelser. Her er der blandt andet fundet et velbevaret materiale af forkullede plantelevn samt rester af bygninger og tusindvis af genstande. Disse lokaliteter tilbyder en indsigt i de sidste jæger-samlere og de første bønder, som er uden fortilfælde," siger Tobias Richter.

Tobias Richter

Født 1978, lektor, ph.d., Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier på Københavns Universitet

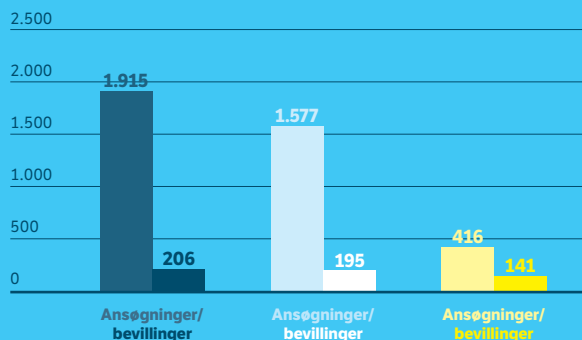
Bevilling: Sapere Aude: DFF-Forskningsleder på 7 mio. kr.

Projekttitel: The Late Epipalaeolithic and Early Neolithic Occupation of the Black Desert (Jordan): Investigating the Origins of Food Production in the Marginal Zone

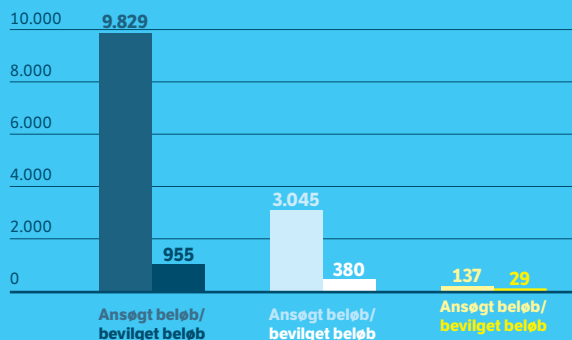
Ansøgninger og bevillinger opdelt på bevillingsformål, 2014 (antal)

■ Større virkemidler
■ Mellemstore virkemidler
■ Mindre virkemidler

Ansøgt og bevilget beløb opdelt på bevillingsformål, 2014 (mio. kr.)

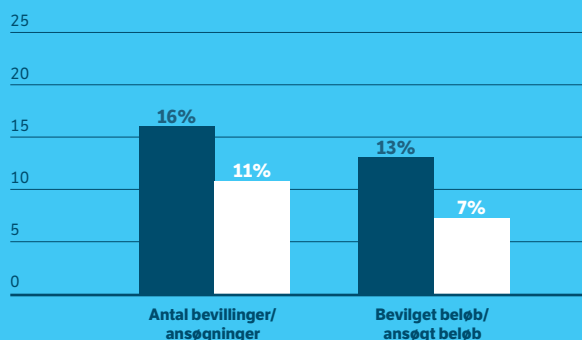
■ Større virkemidler
■ Mellemstore virkemidler
■ Mindre virkemidler

Figureernes fordeling er baseret på opdelingen: mindre virkemidler på under 1 mio. kr., mellemstore virkemidler på mellem 1 mio. kr. og 2,5 mio. kr., større virkemidler på mindst 2,5 mio. kr.

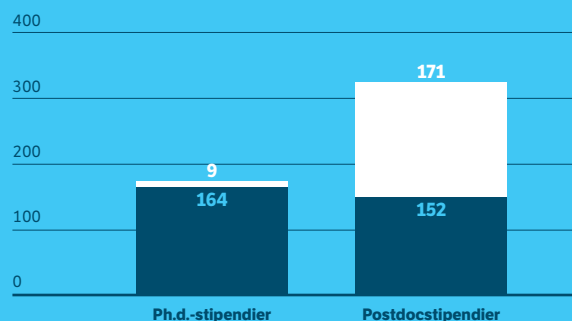
Succesrater fordelt på køn, bevilget beløb/ansøgt beløb, 2014 (%)

■ Mænd ■ Kvinder

Ph.d.- og postdocstipendier, indlejrede* og individuelle, 2014 (antal)

■ Indlejrede ■ Individuelle

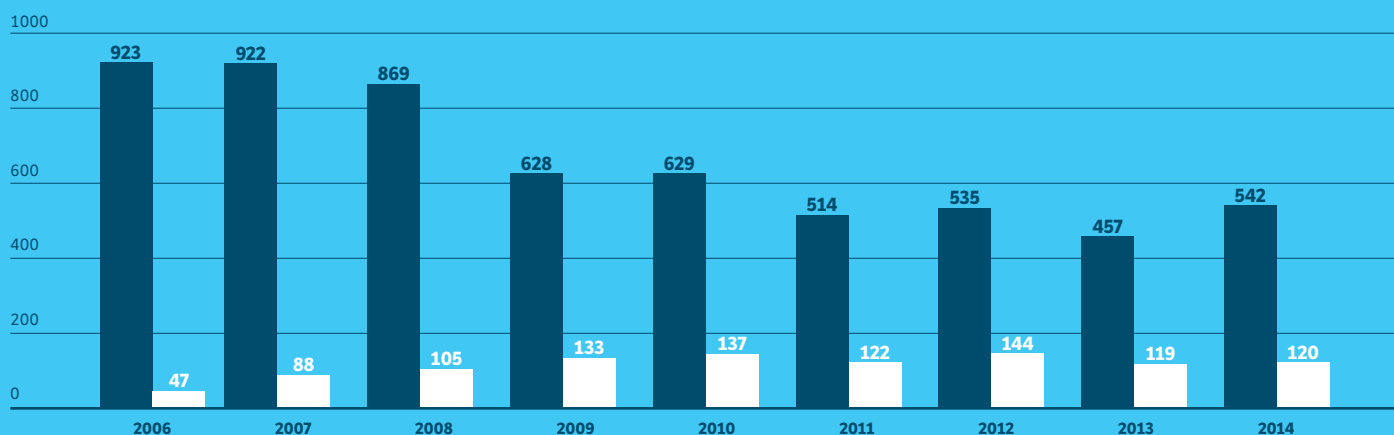

*Ph.d.- eller postdocstipender finansieret som del af et samlet forskningsprojekt. Indlejrede ph.d.- og postdocstipendier kan være helt eller delvist finansieret af Det Frie Forskningsråd.

Den store forskel i succesrater mellem mænd og kvinder i 2014 skyldes programmet YDUN, som tiltrak 522 kvindelige og 26 mandlige ansøgere og samtidig havde en meget lav succesrate på 3 %. Trækkes YDUN-ansøgningerne ud af 2014-statistikken, fås succesrater for antal på 16 % for mænd og 14 % for kvinder samt for beløb på 13 % for mænd og 11 % for kvinder. Dette svarer til mønstret for de seneste år.

Samlet antal bevillinger og antal bevillinger til store og længerevarende projekter (over 3 mio. kr. 2006-2014)

■ Samlet antal bevillinger ■ Bevillinger til store og længerevarende projekter

På ESO2014 blev der talt om virkemidler og finansieringsmuligheder, og interessen var især stor fra yngre forskere, der drømmer om at forske i Danmark.

Konference om digital humaniora

Den 1. april afholdt Det Frie Forskningsråd | Kultur og Kommunikation deres årlige temakonference i Eigtveds Pakhus, denne gang om de nye, omsiggribende digitale muligheder inden for humaniora. Mere end 100 forskere og andre interesserede var mødt op for at lytte til oplæg og diskutere, hvordan humanistisk forskning på baggrund af ny, digital infrastruktur kan arbejde anderledes med kilder som tekster, billeder, artefakter og dokumenter. Med konferencen ville Det Frie Forskningsråd igangsætte en dialog om mulighederne og perspektiverne i digitalt understøttet forskning inden for alle felter af humaniora.

Med bidrag fra danske og udenlandske forskere satte rådet fokus på nogle af de udfordringer, der tegner sig i lyset af det digitale paradigme. Konkret blev et antal udvalgte eksempler på digitalt understøttet forskning præsenteret og diskuteret.

Sapere Aude-forskere på scenen

I november afholdt Det Frie Forskningsråd i samarbejde med Folkeuniversitetet i Aarhus to foredragsarrangementer med deltagelse af en række modtagere af DFF's Sapere Aude-bevillinger. Arrangementerne tiltrak cirka 550 forskningsinteresserede publikummer, der fik stillet nysgerrigheden udi vidt forskellige forskningsemner. Ved arrangementerne, der blev afholdt i Emdrup og Aarhus og havde Niels Krause-Kjær som ordstyrer og interviewer, blev der fortalt, diskuteret, hørt musik, drukket vin og stillet spørgsmål fra et veloplagt publikum. Blandt foredragsholderne var professor i biomedicin Søren Riis Paludan fra Aarhus Universitet, der præsenterede publikum for sin forskning

i menneskets immunforsvar. Professor Anja Boisen fra Danmarks Tekniske Universitet fortalte om, hvordan mikroskopisk græs kan bruges til at finde forureningskilder, og lektor Kristine Niss fra Roskilde Universitet berettede om fysikernes jagt på "simple væsker".

Forskningsfaglig rådgivning

Også i 2014 har forskningsfaglig rådgivning til Folketinget, uddannelses- og forskningsministeren og mange andre nationale og internationale instanser stået højt på dagsordenen. Rådet ser det som en af sine vigtigste opgaver at levere rådgivning af høj faglig kvalitet, hvilket den faglige bredde i rådet giver de bedste muligheder for.

I 2014 har Det Frie Forskningsråd medvirket til indstilling og udpegning af medlemmer til mange råd, nævn og udvalg. Rådet har eksempelvis indstillet medlemmer til Det Koordinerende Organ for Registerforskning, Ekspertgruppe for udarbejdelse af en national strategi på psykiatriområdet, Miljøstyrelsens Rådgivende Udvalg for Bekæmpelsesmiddelforskning. Rådet har tillige rådgivet om eksterne bedømmere til både Danmarks Grundforskningsfond og Danmarks Innovationsfond, ligesom det har bedømt ansøgninger til Rådsprofessorer for det svenske forskningsråd Vetenskapsrådet og ansøgninger til Arktiske Stipendier for Grønlands Naturinstitut.

Endelig har rådet afgivet en del høringsvar, herunder til Danish Code of Conduct for Research Integrity (Dansk kodeks for integritet i forskningen) og til Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd i forbindelse med en analyse af årsagerne til dansk forsknings høje kvalitet. I løbet af 2014 har DFF gennemført 467 rådgivningssager.

Internationalt samarbejde på dagsordenen

Det Frie Forskningsråd er ikke blot en stor spiller på den danske scene, men deltager også i de drøftelser og det samarbejde, der foregår i internationale samarbejdsfora. Da forskning i Danmark ikke er isoleret fra resten af verden, er internationalisering et helt centralt element i bestræbelserne på fortsat at tilhøre forskningens elite globalt set. Rådet arbejder først og fremmest for dette mål gennem uddeling af bevillinger. Her skelnes ikke til nationalitet, men kun til kvalitet. Det betyder, at rådet hvert år finansierer et stort antal projekter, hvor forskere på forskellig vis involveres i internationalt samarbejde. Det kan f.eks. være udlændinge, der kommer til Danmark og derved beriger et dansk forskningsmiljø, eller det kan være danskere, der tager til udlandet for at lære nye metoder og perspektiver. Betingelsen er blot, at det kommer dansk forskning til gode.

Med immunforsvaret på kræftmission

Immunterapi har gennem de seneste år givet gennembrud i behandling af en række kræftsygdomme. Ved immunterapi stimuleres patientens eget immunforsvar til at genkende og dermed bekæmpe kræftceller. Dette kan ske ved, at immunceller fra patienten stimuleres i laboratoriet til at genkende kræftceller, hvorefter de i store mængder indgives i patienten til bekæmpelse af de ødelæggende celler.

Sine Reker Hadrup forsker med udgangspunkt i Merkel Celle Carcinom i, hvordan immunterapeutisk behandling kan gøres endnu bedre. Udfordringen ved immunterapi er især, at det er svært at finde de angrebepunkter i en kræftcelle, som immunforsvaret effektivt kan genkende, uden samtidig at risikere at skade raskt væv.

"Merkel Celle Carcinom er en virusinduceret kræftform. Det vil sige, at der findes komponenter fra virus i kræftcellerne, og at disse er nødvendige for kræftcellernes vækst. Disse viruskomponenter er ideelle angrebepunkter for immunforsvarets dræberceller, men de er vanskelige at finde. I vores projekt har vi imidlertid fundet ud af, hvordan immunforsvaret kan genkende dette kræftudviklende virus, hvilket forhåbentlig kan bringe os tættere på endnu bedre immunterapeutisk behandling," fortæller Sine Reker Hadrup.

Konkret er det T-celler, der skal sættes ind i kampen mod kræftcellerne i form af såkaldt adoptiv T-celle terapi, siger Sine Reker Hadrup:

"Vi ønsker at udvikle metoder til at give patienter et effektivt immunforsvar bestående af dræber T-celler specifikt rettet imod dette virus. Udfordringen består i at udvikle effektive strategier til at isolere kræftspecifikke T-celler fra patienter og stimulere disse i laboratoriet til at blive potente dræber T-celler, som kan gives tilbage til patienten igen. Desuden vil vi i patienter, som ikke selv har kræftspecifikke T-celler, overføre en receptor til patientens andre T-celler, således at disse bliver i stand til at genkende og dræbe kræftceller. Først vil vi teste behandlingsstrategierne i dyremodeller og efterfølgende etablere egentlige behandlingsprotokoller for kræftpatienter."

Sine Reker Hadrup

Født 1975, lektor, ph.d., Veterinærinstituttet på Danmarks Tekniske Universitet,

Bevilling: Sapere Aude: DFF-Forskningsleder på 7 mio. kr.

Projekttitel: Immunotherapeutic strategies for treatment of Merkel Cell Carcinoma

Rådets nye internationaliseringspolitik forankrer rådets virke i en international kontekst. Politiken forpligter rådet på et fortsat fokus på internationale aspekter, både hvad angår bevillingspraksis og det mere formelle engagement i internationale organer m.v. Rådet har således i 2014 fortsat sit engagement i internationale organer som bl.a. Science Europe, Global Research Council, EU's ERA-net og de nordiske samarbejdsorganer NOS. DFF har i løbet af det forgangne år bi-

draget økonomisk til flere vigtige aktiviteter. Eksempelvis kan nævnes Det Frie Forskningsråd | Sundhed og Sygdom, der med 10 mio. kr. over fem år bidrager til "Nordisk program for helse og velfærd" sammen med de øvrige nordiske lande og Nordforsk. Programmet har som mål at forbedre sundhedstilstanden i de nordiske lande.

Det Frie Forskningsråd | Samfund og Erhverv har med deltagelse i ERA-nettet NORFACE udmøntet programmet "Welfare State Futures". Her har 14 europæiske forskergrupper fået finansieret projekter inden for globalisering, familier, migration og borgeres støtte til velfærdsstaten. Desuden har Det Frie Forskningsråd | Samfund og Erhverv og Det Frie Forskningsråd | Kultur og Kommunikation via deres deltagelse i NOS-HS udmøntet programmet "Serier af eksplorative workshops", hvor forskere får mulighed for at udforske nye innovative forskningsområder og udvikle netværk.

Det Frie Forskningsråd | Kultur og Kommunikation har endvidere inden for ERA-nettet HERA (Humanities in the European Research Area) udmøntet programmet "Cultural Encounters", der resulterede i 18 bevillinger, hvoraf rådet bidrog med finansiering i fire projekter. HERA planlægger i 2015 at opslå op til 20 mio. euro inden for temaet "Uses of the Past", som har fokus på identitet, integration, politisk legitimitet og kultur. Rådet deltager desuden i et Joint Programming-initiativ under titlen "Cultural Heritage and Global Change: a new challenge for Europe", som i 2014 annoncerede et 3-årigt projektopslag (Heritage Plus) med et samlet budget på ca. 8 mio. euro.

Publikationer

- **Self-Evaluation Report 2014**
126 sider. Marts 2014
- **Det Frie Forskningsråds årsrapport**
Beretning, nøgletal og udvalgte forskerportrætter
26 sider. Marts 2014.
- **Når forundring skaber forandring**
Det Frie Forskningsråds profilbrochure 2014. 16 sider.
Juni 2014.
- **Opslag E2014 og F2015**
Det Frie Forskningsråds opslag for 2014/2015. 57 sider.
Juli 2014
- **Evaluation of the Danish Council for Independent Research. Report of the Evaluation Panel**
62 sider, Oktober 2014
- **Analyses of the scholarly and scientific output from grants funded by the Danish Council for Independent Research from 2005 to 2008**
171 sider. Oktober 2014
- **Gevinster af forskning - Fire succeshistorier fra Det Frie Forskningsråd**
16 sider. Oktober 2014

2014 i **noter**

Januar

1

24 nye medlemmer indtræder i DFF's faglige råd

DFF | Kultur og Kommunikation og DFF | Natur og Univers får nye formænd

6

Velkomstmøde for nye DFF-rådsmedlemmer i København

7

Indlæg "Forskningsrådet er ikke blevet feministisk" i JyllandsPosten

Februar

6

Modtagere af DFF's Sapere Aude-bevillinger hædres på EliteForsk-konferencen

Marts

3

DFF og Videnskabernes Selskab afholder foredragsaften med EliteForsk-prismodtagere

3-4

DFF afholder informationsmøder om Opslag E2014 og F2015 + YDUN i København, Aarhus, Aalborg og Odense

25

DFF offentliggør Årsrapport 2013

26-27

DFF | Sundhed og Sygdom deltager i møde i NOS-M i Helsinki

April

1

DFF | Kultur og Kommunikation afholder temakonference "Digital Humanities"

11

DFF udsender nyhedsbrev april 2014

22

Kronik "Der er for få kvinder i toppen af dansk forskning" i Information

Maj

5-6

DFF afholder interview med ansøgere af Sapere Aude: DFF-Topforsker og DFF-Forskningsleder

20

DFF deltager i Science Europe General Assembly, Krakow

26

DFF | Samfund og Erhverv og DFF | Kultur og Kommunikation deltager i NOS-HS-møde i Reykjavik

27

DFF holder møde med Akademikerne, Dansk Erhverv, Dansk Industri, FTF og LO i København

Juni

11

DFF uddeler 600 millioner kroner til forskningsprojekter

17

27 forskere modtager Sapere Aude: DFF-Topforsker og Sapere Aude: DFF-Forskningsleder

18

DFF afholder strategimøde i Gentofte

25

DFF offentliggør profilbrochure: Når forandring skaber forandring

21-26

DFF er repræsenteret med en stand på ESOF-konferencen i København

27

DFF udsender nyhedsbrev juni 2014

Juli

1-4

DFF sender tre unge kemikere til Lindau Nobel Laureate Meetings

9

DFF offentliggør Opslag E2014 og F2015

9-10

DFF | Samfund og Erhverv deltager i NORFACE-møde i Reykjavik

August

21

DFF deltager i topmøde mellem forsknings- og innovationsråd og Uddannelses- og Forskningsministeriet i København

27-28

DFF | Kultur og Kommunikation afholder informationsmøder om humaniora i Opslag i E2014 og F2015 i København, Roskilde og Odense

September

1

DFF | Kultur og Kommunikation afholder informationsmøder om humaniora i Opslag E2014 og F2015 i Aalborg og Aarhus

2-4

DFF's sekretariat afholder fem landsdækkende informationsmøder om Opslag E2014 og F2015

19

DFF uddeler 70 DFF-Individuelle postdocstipendier

DFF uddeler 27 DFF-MOBILEX Mobilitetsstipendier

25

DFF | Sundhed og Sygdom afholder informationsmøder om sundhedsvidenskab i Opslag E2014 og F2015 i Aarhus

Oktober

1

DFF | Sundhed og Sygdom afholder informationsmøder om sundhedsvidenskab i Opslag E2014 og F2015 i Aalborg

2

Indlæg "Forskningspolitikken balancerer" i Altinget

3

DFF uddeler 9 ph.d.-stipendier til gennemførelse uden for universiteterne

6

DFF uddeler 17 YDUN-bevillinger til kvindelige forskere

7-9

DFF | Sundhed og Sygdom afholder informationsmøder om sundhedsvidenskab i Opslag E2014 og F2015 i København og Odense

10

DFF | Teknologi og Produktion afholder informationsmøder om Opslag E2014 og F2015 i København

23

Den internationale evaluering af DFF præsenteres ved Dr. Wilhelm Krull på en konference i Moltkes Palæ i København

Analyses of the scholarly and scientific output from grants funded by the Danish Council for Independent Research from 2005 to 2008 offentliggøres

Indlæg "Frie forskningsmidler til stor nytte" i Altinget

DFF udsender publikationen Gevinster af forskning - Fire succeshistorier fra Det Frie Forskningsråd

28-29

DFF | Samfund og Erhverv og DFF | Kultur og Kommunikation deltager i NOS-HS-møde i Oslo

30

Indlæg: "Vår fra Vestreordfører om forskningsmidler" i Politikken

DFF afholder sammen med Folkeuniversitetet i Aarhus foredragsaften "Vov at vide - frontforskning fra Det Frie Forskningsråd" i Emstrup

November

2

Kronik "Hjælp til kvinderne gavner forskningen" i Berlingske

6-7

DFF | Sundhed og Sygdom deltager i møde i NOS-M i Stockholm

10-11

DFF deltager i uddannelses- og forskningsministerens Forskningsmøde på Hotel Koldingfjord

13

DFF afholder sammen med Folkeuniversitetet i Aarhus foredragsaften "Vov at vide - frontforskning fra Det Frie Forskningsråd" i Aarhus

20

DFF udsender nyhedsbrev november 2014

20

DFF deltager i Science Europe General Assembly, Bruxelles

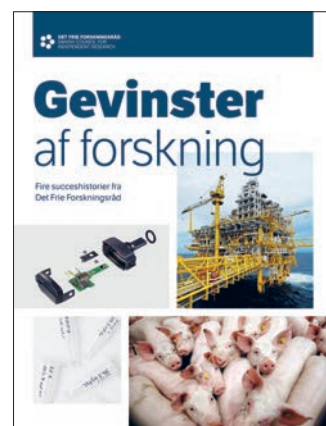
25

DFF mødes med uddannelses- og forskningsminister Sofie Carsten Nielsen i København

Foretræde i Folketingets Uddannelses- og Forskningsudvalg på Christiansborg

27

Indlæg "Det Frie Forskningsråd er uafhængigt" i Altinget

December

15

40 yngre forskere modtager Sapere Aude: DFF-Forskertalent

Fra algebraisk geometri til matematiske værktøjer

Den hurtige udvikling af eksperimentelle teknikker inden for molekylærbiologien har betydet, at enorme datamængder produceres dagligt i laboratorier over hele verden. Disse data skal organiseres, klassificeres og analyseres for at give viden om de biologiske processer, der har genereret dem. Komplexiteten af data gør det ikke muligt at bruge intuitivt baserede argumenter. Som en konsekvens heraf benyttes matematiske modeller i stigende grad til at understøtte eksperimentelle opdagelser og til at overvinde begrænsninger ved de nuværende eksperimentelle teknikker.

"**Matematiske modeller i molekylærbiologi** indeholder ofte mange variabler og parametre. Derfor har vi også brug for avancerede matematiske værktøjer til at forstå modellerne og til at lære om deres egenskaber. Vores projekt sætter som hovedmål at udvikle ny matematisk teori indenfor algebraisk geometri til bedre at forstå modellens egenskaber. Ideen bag projektet er, at de, som ikke er matematikuddannede, skal kunne bruge vores resultater. Derfor vil vi hovedsageligt fokusere på at udvikle matematiske værktøjer, som kan implementeres som software", fortæller Elisenda Feliu.

Elisenda Feliu

Født 1978, adjunkt, ph.d.,
Institut for Matematiske
Fag på Københavns
Universitet

Bevilling: Sapere Aude:
DFF-Forskningsleder på
7 mio. kr.

Projekttitel: Algebraic
methods for qualitative
profiling of reaction
networks

Intimitet på Facebook

I én facebookgruppe søger forældre med donor-børn efter biologiske søskende til deres børn. I en anden facebook-gruppe deler kvinder, der er ramt af brystkræft, erfaringer og billeder af deres kroppe med hinanden. Samtidig opstår romantik gennem online-dating, seksuelle møder etableres via mobilapplikationer, og forældre, der er immigreret til Europa for at arbejde, opretholder kontakten til deres børn i hjemlandet gennem sociale medier.

Eksemplerne er alle illustrationer af, hvordan sociale medier er med til at skabe nye intimiteter, og hvordan nye relationer og familieformer skabes gennem sociale medier. Imidlertid har der ikke hidtil været meget forskning, der kæder de to fænomener sociale medier og intimitet sammen. Det er Rikke Andreassen i færd med at lave om på.

"I vores projekt undersøger vi, hvordan personlige relationer, identiteter og intimiteter som for eksempel reproduktion, sex, kærlighed og parforhold får nye former, forandres og udvikles gennem sociale medier. Projektet vil kaste nyt lys på de store forandringer, der sker, når vi i stadig større grad lever vores intime liv i de sociale medier, og de sociale medier i større grad hjælper os med at finde og forstå intime relationer og muligheder," lyder det fra Rikke Andreassen.

Rikke Andreassen

Født 1972, lektor, ph.d.,
Institut for Kommunikation,
Virksomhed og
Informationsteknologier
på Roskilde Universitet

Bevilling: Sapere Aude:
DFF- Forskningsleder
på 7 mio. kr.

Projektitel: New Media -
New Intimacies (NewMI)

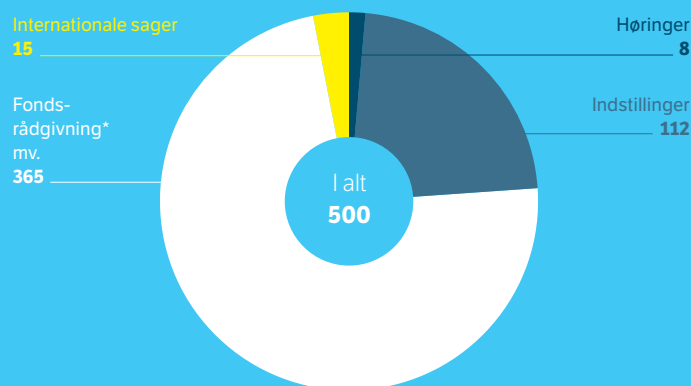

Antal tværrådslige ansøgninger og bevillinger i DFF, 2014

	Ansøgninger behandlet i matrixudvalget	Tværrådsligt behandlede ansøgninger	Tværrådslige bevillinger
På tværs af DFF Natur og Univers, DFF Sundhed og Sygdom og/eller DFF Teknologi og Produktion	140	29	3
På tværs af DFF Kultur og Kommunikation og DFF Samfund og Erhverv	65	33	3
På tværs af andre rådsgrupperinger	80	46	1
I alt	285	108	7

Matrixudvalget behandler alle ansøgninger med fagligt indhold, der går på tværs af rådernes fagopdelinger. Af i alt 285 ansøgninger blev 108 efterfølgende sendt videre til behandling i flere råd, og de øvrige blev sendt videre til enkeltrådslig behandling. Af de 108 tværrådslige ansøgninger fik i alt 7 bevilling.

Det Frie Forskningsråds rådgivningsopgaver, 2014

* Rådgivning i forbindelse med ansøgninger til andre råd og fonde.

Ansøgninger og bevillinger til forskningsprojekter over postdocniveau, 2014

	Ydun	Forskningsprojekt 1	Forskningsprojekt 2	Forskningsprojekt 3	Sapere Aude: DFF-Forskningsleder	Sapere Aude: DFF-Topforsker	I alt
Ansøgt beløb, mio. kr.	3.057	1.473	2.985	361	1.282	504	9.663
Bevilget beløb, mio. kr.	106	276	357	12	132	82	964
Succesrate	3%	19%	12%	3%	10%	16%	10%
Antal ansøgninger	548	672	525	33	199	46	2.023
Antal bevillinger	17	127	64	1	19	7	235
Succesrate	3%	19%	12%	3%	10%	15%	12%

Rådsinternt flerfaglige ansøgninger og bevillinger fordelt på råd, 2014 (procent)

	Ansøgninger	Bevillinger
DFF Kultur og Kommunikation	54%	48%
DFF Natur og Univers	45%	37%
DFF Samfund og Erhverv	50%	46%
DFF Sundhed og Sygdom	60%	59%
DFF Teknologi og Produktion	38%	42%
DFF i alt	50%	49%

Andel ansøgninger/bevillinger, hvor ansøger har angivet, at forskningen vil være flerfaglig inden for det pågældende råds faglige felt

Tværrådsligt flerfaglige ansøgninger og bevillinger fordelt på råd, 2014 (procent)

	Ansøgninger	Bevillinger
DFF Kultur og Kommunikation	59%	56%
DFF Natur og Univers	28%	23%
DFF Samfund og Erhverv	36%	32%
DFF Sundhed og Sygdom	38%	37%
DFF Teknologi og Produktion	62%	58%
DFF i alt	44%	39%

Andel ansøgninger/bevillinger, hvor ansøger har angivet, at forskningen vil være flerfaglige på tværs af flere råds faglige felter

Tallene i ovenstående to tabeller er baseret på ansøgers egne oplysninger om ansøgningens faglige karakter. Da et mindre antal ansøgninger er ufuldstændige vedr. disse oplysninger, er det totale antal ansøgninger for disse tabeller omkring 6 pct. mindre end for de øvrige figurer i årsrapporten. Beregningerne bag tabellerne baserer sig på OECD's fagkoder.

Det Frie Forskningsråds sekretariat

Medarbejdere i Sekretariatet for Det Frie Forskningsråd,
Styrelsen for Forskning og Innovation pr. 31.12.2014

Grete M. Kladakis
Kontorchef, 7231 8300, gk@fi.dk

Det Frie Forskningsråd

Enheden for Humaniora

Mette Bjerge
Chefkonsulent, 7231 8302, mbj@fi.dk

Johanne Westergaard-Kabelmann
Fuldmægtig, 7231 8333, jwk@fi.dk

Mette Nørgaard Poulsen
Fuldmægtig, 7231 8364, mnp@fi.dk

Stine Kunnerup Laursen
Fuldmægtig, 7231 8309, skla@fi.dk

Maibrit Bryde
Kontorfuldmægtig, 7231 8313, mbry@fi.dk

Julie Bjerre Linnemann
Studentermødthjælp, 7231 8295, jubl@fi.dk

Enheden for Naturvidenskab

Inge Holkmann Olsen
Chefkonsulent, 7231 8340, iho@fi.dk

Lars Johannsen
Fuldmægtig, 7231 8253, lajo@fi.dk

Kathrine Louise Lyneborg Nielsen
Fuldmægtig, 7231 8310, klin@fi.dk

Mia Kyed Jakobsen
Fuldmægtig, 7231 8318, mkj@fi.dk

Karin Løvbo
Kontorfuldmægtig, 7231 8317, klo@fi.dk

Sebastian Rodas Medeiros
Studentermødthjælp, 7231 8304, srm@fi.dk

Enheden for Samfundsvidenskab

Joakim Quistorff-Refn
Chefkonsulent, 7231 8303, jqr@fi.dk

Troels Danielsen
Fuldmægtig, 7231 8325, trda@fi.dk

Tina Varberg
Fuldmægtig, 7231 8326, tva@fi.dk

Mette Damsbo
Fuldmægtig, 7231 8319, mdb@fi.dk

Heidi Wolff Jensen
Fuldmægtig, 7231 8292, hwj@fi.dk

Louise Marie Juon
Kontorfuldmægtig, 7231 8364, lmj@fi.dk

Enheden for Sundhedsvidenskab

Henrik Bang Nielsen
Chefkonsulent, 7231 8331, hebn@fi.dk

Allan Hegelund
Fuldmægtig, 7231 8330, ahe@fi.dk

Dirte Nissen Lund
Fuldmægtig, 7231 8377, dnl@fi.dk

Niels Kristian Thorning
Fuldmægtig, 7231 8218, nkt@fi.dk

Franziska Wolff
Fuldmægtig 7231 8283, frw@fi.dk

Bettina Bay Albertsen
Kontorfuldmægtig, 7231 8327, bbalb@fi.dk

Hanne Fendt
Kontorfuldmægtig, 7231 8328, hfe@fi.dk

Christian Gleerup-Mørch
Studentermødthjælp, 7231 8486, cgm@fi.dk

Enheden for Teknologi og Bio-produktion

Lars Grindsted
Chefkonsulent, 7231 8320, lgr@fi.dk

Vibeke Kalsbeek
Fuldmægtig, 7231 8335, vka@fi.dk

Christina Odgaard
Fuldmægtig, 7231 8334, cod@fi.dk

Magnus Nilsson
Fuldmægtig, 7231 8338, magn@fi.dk

Josefine Flanagan Lønholdt
Fuldmægtig, 7231 8219, jfl@fi.dk

Pia Stuhr
Kontorfunktionær, 7231 8403, pdk@fi.dk

Bjørn V. Christiansen
Studentermødthjælp, 7231 8214, bvc@fi.dk

Enheden for Koordinering

Jane Benarroch
Kommunikationskonsulent, 7231 8209, jbn@fi.dk

Charlotte Deleuran Nielsen
Fuldmægtig, 7231 8364, cdne@fi.dk

Mette Venås Overballe-Petersen
Fuldmægtig, 7231 8218, mvo@fi.dk

Iben Vittrup Andersen
Fuldmægtig, 7231 8329, iva@fi.dk

Marianne Friis Iversen
Kontorfuldmægtig, 7231 8299, mfi@fi.dk

Bente Rønde Holm
Kontorfuldmægtig, 7231 8301, brh@fi.dk

Khoshal Shahabi
Studentermødthjælp, 7231 8308, khs@fi.dk

Zohra Shahabi
Studentermødthjælp, 7231 8316, zos@fi.dk

Det Frie Forskningsråds
bestyrelsesmedlemmer
fotograferet på Aarhus
Universitet, januar 2014.

Bagest fra venstre: Jane
Hvolbæk Nielsen, Egon Bech
Hansen, Kirsten Drotner,
Merete Fredholm, Henrik Toft
Sørensen, Jan Philip Solovej,
Knud Erik Skoubye, Peter
Munk Christiansen og Tine
Bryan Stensbøl

Fotograf: Ole Munksgaard

Om Det Frie Forskningsråd

Det Frie Forskningsråds primære formål er at finansiere og fremme de mest originale ideer og initiativer i dansk forskning. Årligt giver rådet knap 550 bevillinger til forskningsprojekter for et samlet beløb på godt 1,2 milliarder kr. Bevillingerne gives til tidsbegrænsede forskerinitierede forskningsaktiviteter.

Rådets midler udbydes i fri national konkurrence uden tematiske og faglige begrænsninger. Videnskabelig kvalitet er det vigtigste vurderingskriterium ved udmøntning af midlerne.

Rådet arbejder til stadighed for at sikre de bedste vilkår for den frie forskning i Danmark. Det sker blandt andet gennem den forskningsfaglige rådgivning, som rådet yder til uddannelses- og forskningsministeren, Folketinget, regeringen og andre rekvirenter. Rådet er desuden i løbende dialog med væsentlige interessenter med henblik på at sikre, at dansk forskning kaster de bedst mulige forskningsresultater af sig.

Det Frie Forskningsråd arbejder løbende på at styrke anvendelsen og formidlingen af forskningsresultater samt forbedre det internationale forskningssamarbejde.

Bekendtgørelse nr. 1064 af 6. september 2010 af lov om forskningsrådgivning m.v. er lovgrundlag for Det Frie Forskningsråd og danner rammerne for rådets virke.

Medlemmer af Det Frie Forskningsråd

Det Frie Forskningsråds bestyrelse

Peter Munk Christiansen
Professor, ph.d. (bestyrelsesformand)

Peter Munk Christiansen
Professor, ph.d.
(bestyrelsesformand)

Merete Fredholm
Professor, ph.d.
(næstformand)

Jan Philip Solovej
Professor, ph.d.

Kirsten Drotner
Professor, dr.phil.

Tine Bryan Stensbøl
Divisionsdirektør, ph.d.

Knud Erik Skouby
Professor, ph.d.

Egon Bech Hansen
Professor, ph.d.

Jane Hvolbæk Nielsen
Professor,
institutdirektør, ph.d.

Henrik Toft Sørensen
Professor, overlæge,
dr.med.

Det Frie Forskningsråd | Kultur og Kommunikation

Frederik Tygstrup
Professor, mag.art. (formand)

Frederik Tygstrup
Professor, mag.art.
(formand)

Dorthe Gert Simonsen
Lektor, ph.d.

Morten Raffnsøe-Møller
Lektor, ph.d.

Lotte Hedeager
Professor, institutleder,
dr.phil.

Ellen Marie Braae
Professor, ph.d.

Cecilie Rubow
Lektor, ph.d.

Troels Engberg-Pedersen
Professor, dr.phil.,
dr.theol.

Palle Rasmussen
Professor, cand.mag.

Anne Holmen
Professor, ph.d.

Anne Jerslev
Professor, ph.d.

Gretty Mirdal
Professor, dr.phil.

Bjørn Poulsen
Professor, dr.phil.

Det Frie Forskningsråd | Natur og Univers

Kell Mortensen
Professor, ph.d. (formand)

Kell Mortensen
Professor, ph.d.
(formand)

Niels Engholm Henriksen
Lektor, ph.d.

Troels Aagaard
Lektor, ph.d.

Jens S. Andersen
Professor, ph.d.

Henrik Balslev
Professor, ph.d.

Benni Winding Hansen
Professor, ph.d.

Lars A. Arge
Professor, centerleder,
ph.d.

Merete Bilde
Professor, ph.d.

Frank Bo Jensen
Lektor, dr.scient

Ole Kirk
Vice President, ph.d.

Daniel Otzen
Professor, ph.d.

Hemin Koyi
Professor, ph.d.

Lone Gram
Professor, ph.d.

Charlotte Fløe Kristjansen
Professor, ph.d.

Bergfinnur J. Durhuus
Professor, ph.d.

Bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd samler de fem faglige råd og varetager sammen med de faglige råd den forskningsfaglige rådgivning. Bestyrelsen træffer beslutning om fordeling af rådets midler mellem de faglige råd og har ikke selv bevillingskompetence. Bestyrelsen består af ni anerkendte forskere.

Det Frie Forskningsråd | Kultur og Kommunikation dækker grundlagsskabende forskning inden for alle grene af kultur, æstetik, sprog, historie- og erkendelsesfag, herunder psykologi og pædagogik. Rådets 12 medlemmer er anerkendte forskere og udpeget af uddannelsesministeren i deres personlige egenskab.

Det Frie Forskningsråd | Natur og Univers dækker alle aspekter af forskning rettet mod grundvidenskabelige spørgsmål inden for naturvidenskab, datalogi og matematik med et erkendelsesmæssigt, men ikke nødvendigvis anvendelsesmæssigt sigte. Rådets 15 medlemmer er anerkendte forskere og udpeget af uddannelsesministeren i deres personlige egenskab.

Det Frie Forskningsråd | Samfund og Erhverv

Hans Christian Kongsted
Professor, ph.d. (formand)

Hans Christian Kongsted
Professor, ph.d.
(formand)

David Dreyer Lassen
Professor, ph.d.

Helge Hvid
Professor, ph.d.

Bente Halkier Professor,
ph.d.

Lene Holm Pedersen
Professor MSO, ph.d.

Ninna Nyberg Sørensen
Seniorforsker, ph.d.

Jens Blom-Hansen
Professor, ph.d.
(næstformand
1.9. - 31.12.2014)

Helena Skyt Nielsen
Professor, ph.d.

Steen Schaumburg-Müller
Professor, dr.jur.

Michael Slavensky Dahl
Professor, ph.d.
(næstformand
1.1 - 30.4.2014)

Ole Hammerslev
Professor MSO, ph.d.
(næstformand
1.5 - 31.8.2014)

Lene Hansen Professor,
ph.d.

Det Frie Forskningsråd | Samfund og Erhverv
dækker følgende hoveddiscipliner: økonomi, sociologi, politologi og retsvidenskab og de samfundsvidenskabelige aspekter af en række tværgående temaer. Rådets 12 medlemmer er anerkendte forskere og udpeget af uddannelsesministeren i deres personlige egenskab.

Det Frie Forskningsråd | Sundhed og Sygdom

Niels Borregaard
Klinisk professor, overlæge, dr.med. (formand)

Niels Borregaard
Klinisk professor, overlæge, dr.med. (formand)

Jørgen Frøkiær
Professor, overlæge, dr.med.
(næstformand)

Jens Damsgaard Mikkelsen
Afdelingslæge, dr.med.

Kaare Christensen
Professor, dr.med.

Marianne Ewertz Profes-
sor, dr.med.

Torben F. Ørntoft Pro-
fessor, overlæge, dr.med.

Troels Staehelin Jensen
Professor, overlæge, dr.med.

Jens Otto Lunde Jørgensen
Professor, dr.med.

Lars Vedel Kessing
Klinisk professor, overlæge, dr.med.

Bente Kiens
Professor, ph.d.

Lars Køber

Professor, overlæge, dr.med.

Claus Nerlov
Professor, ph.d.

Børge Grønne Nordestgaard
Klinisk professor, overlæge, dr.med.

Pernille Rørth
Professor, ph.d.

Niels Frimodt Møller
Professor, overlæge, dr.med.

Ulrik Gether
Professor, dr.med.

Merete Osler
Professor, overlæge, dr.med.

Niels Ødum
Professor, dr.med.

Det Frie Forskningsråd | Sundhed og Sygdom
dækker alle aspekter af såvel grundvidenskabelig som klinisk og samfundsmedicinsk forskning rettet mod menneskers sundhed og sygdom. Rådets 18 medlemmer er anerkendte forskere og udpeget af uddannelsesministeren i deres personlige egenskab.

Det Frie Forskningsråd | Teknologi og Produktion

Ole Thybo Thomsen
Professor, ph.d. (formand)

Ole Thybo Thomsen
Professor, ph.d.
(formand)

Poul Hyttel
Professor, dr.med.vet

Irini Angelidaki
Professor, ph.d.

Lars Kai Hansen Profes-
sor, ph.d.

Georgios Kontogeorgis
Professor, ph.d.

Henriette Giese
Professor, ph.d.

Søren Holdt Jensen
Professor, ph.d.

Karen Angeliki Krogfelt
Professor, ph.d.

C. Christian Larsen Un-
derdirektør, lic.scient.

Tine Rask Licht
Professor MSO, ph.d.

Søren Rud Keiding
Professor, dr.scient.

Jesper Henri Hattel
Professor, ph.d.

Jan Oskar Jeppesen
Professor, ph.d.

Jukka Rantanen
Professor, ph.d.

Annemarie Thuri Kristensen
Professor, ph.d.

Jan Kofod Schjørring
Professor, ph.d.

Hanne Riis Nielson
Professor, ph.d.

Philipp Mayer
Professor, ph.d.

Det Frie Forskningsråd | Teknologi og Produktion
dækker grundlagsskabende forskning inden for teknologi og produktion, som er motiveret af en konkret problemstilling eller et klart anvendelsesmæssigt perspektiv, som er rettet mod løsningen af denne problemstilling, udvikling af nye teknologier og nye produktionssystemer eller mod nye måder at dække samfundets behov på. Rådets 18 medlemmer er anerkendte forskere og udpeget af uddannelsesministeren i deres personlige egenskab.

Det Frie Forskningsråds årsrapport 2014

Udgivet marts 2015 af:

Det Frie Forskningsråd
Styrelsen for Forskning og Innovation

Indhold, tilrettelæggelse og redaktion:
Grete Kladakis og Jane Benarroch
Design: Kontrapunkt A/S
Fotos: Per Wessel
Tryk: Rosendahls-Schultz Grafisk
Oplag: 3.000

ISBN web: 978-87-93151-41-3
ISBN tryk: 978-87-93151-42-0
ISSN web: 1604-8997
ISSN tryk: 1604-6765

Publikationen udleveres gratis, så længe lager
haves, ved henvendelse til:
Rosendahls – Schultz Distribution
Herstedvang 10
2620 Albertslund
Telefon: +45 4322 7300
distribution@rosendahls-schultzgrafisk.dk

Publikationen kan også hentes på Det Frie
Forskningsråds hjemmeside **ufm.dk/dff**

Det Frie Forskningsråd
Styrelsen for Forskning og Innovation

**Uddannelses- og
Forskningsministeriet**
Bredgade 40
1260 København K
Telefon: +45 3544 6200
fi@fi.dk
www.ufm.dk

Uddannelses- og
Forskningsministeriet
—
Styrelsen for Forskning og Innovation